

Clara MERTENS

Auteur

Ze groeide op in Scherpenheuvel, maar als een verloren zoon verliet ze die haardstede, om pas na verre omzwervingen terug te keren en zichzelf weer te vinden. Vanaf dan ging Clara MERTENS (47) op zoek naar het geheim van Scherpenheuvel en Maria. Een zoektocht die voor haar nog lang mag duren en inmiddels resulteerde in een historische roman.

‘Scherpenheuvel staat voor hoop en strijdlust voor de Kerk’

Lieve WOUTERS

In *De Madonna's van Scherpenheuvel* onderneemt Clara MERTENS een boeiend experiment. Ze flitst zichzelf terug in de tijd om via interviews met denkbeeldige vrouwen een beeld te schetsen van wat Maria door de eeuwen heen betekende, voor gewone mensen, maar tegen de achtergrond van godsdienstoorlogen ook voor de ‘helden’ van toen. Ook op haar heeft Maria een onweerstaanbare aantrekkingskracht en dat terwijl ze zich ooit tot de islam bekeerde.

–Waar heeft uw gehechtheid aan de grond van Scherpenheuvel mee te maken?

Het is de eigenaardige combinatie van feestelijkheid en miserie van het leven, geconcentreerd rond de kerk. Het ene lijkt het andere te onderhouden. Mijn grootvader kon geen dag weg uit Scherpenheuvel, hij ging nooit met vakantie. Ook mijn moeder is erg gehecht aan deze plek, zonder dat we ooit echt kerkgangers waren. Als tiener was ik wel bij een katholieke jongerenwerking in Diest, maar voor mezelf had ik het geloof toch nog niet echt uitgediept, toen ik als achttienjarige de wijde wereld ging ontdekken.

–Op vakantie in Jordanië leert u uw man kennen, het begin van een lange vrijwillige ballingschap, als ik het zo mag zeggen.

Ik vraag me vaak af wie ik geworden was als ik dat niet had gedaan... Met mijn traditionele opvattingen over het huwelijk – snel trouwen, vier kinderen krijgen, moederkloek worden – gooide ik me in een avontuur met een man die veel ouder was dan ik, moslim en actief in de hoogste politieke kringen in Jordanië. Ik bekeerde me op papier tot de islam. Gelukkig overigens, want anders had ik na onze scheiding zoveel jaar later onze kinderen niet zo makkelijk meegekregen. In die zeventien jaar ging ik enorm ver van mezelf en raakte vervolgens in de knoei. Onze leefwereld verschilde te sterk. Het gevoel dat mijn kinderen eigenlijk nergens thuis hoorden, vrat aan me.

De katalysator om, drie jaar na de scheiding, met de kinderen naar België te komen, was de uitzending op televisie van de begrafenis van Joannes-Paulus II. Herinneringen aan de schoolreis naar Rome en de Palmzondagviering toen op het Sint-Pietersplein welden in me op. Katholiek

Sinds haar terugkeer kan Clara Mertens geen dag zonder een bezoek aan Maria in de basiliek. © Mine Dalemans

of niet, in zo'n gelovige massa ontsnap je niet aan de vreugde en de hoop die ervan uitgaan. Daar zat ik dan, arm en alleen op de grond in mijn living in Amman. Ik heb daar zitten blèren. Wat deed ik hier toch?

„Daar zat ik dan: armzalig op de grond in mijn living in Amman. Wat deed ik hier toch?”

–Terug dus naar de plaats waar u zichzelf had verlaten?

Zo kun je het wel stellen. Ik had in Leuven of Antwerpen kunnen gaan wonen, maar ik moest gewoon terug naar Scherpenheuvel. Het werd een lange herstelperiode en ik leerde een nieuwe man kennen. In de geschiedenis van dit oord vond ik aanknopingspunten die me voorwaarts stuwden. Dat is waarom we het verleden moeten doorgeven aan jonge generaties.

–Aan het einde van uw opleiding Literatuur en Media schreef u een historische roman over Scherpenheuvel. Hoe ging u te werk?

Om het verhaal van Scherpenheuvel te vertellen, moest ik beginnen bij het begin: een eikenboom op een heuvel waartegen een houten Mariabeeldje hing. Ik schets de geschiedenis van het oord sinds de middeleeuwen tot vandaag, afgewisseld met interviews met vrouwen uit een bepaalde periode. Zij vertolken uiteenlopende facetten van Maria.

Tegelijk geven ze mijn eigen zoektocht weer. De ene keer denk ik: „Wat een onzin!”, maar de volgende keer raakt Maria me weer. In haar leven verloor ze veel, maar ze vond ook veel, net als ik. Het is niet verwonderlijk dat mensen net bij haar de kracht vinden om verder te gaan.

Ik had lange gesprekken met Luc Van Hilst, de pastoor van Scherpenheuvel. Van de liefde die hij ademt voor Maria en Jezus, begreep ik aanvankelijk niet veel, maar naarmate ik mijn hart openstelde, begon ik toch een en ander anders aan te voelen.

–Waarom trekt het bedevaartsoord vandaag nog altijd veel volk, denkt u?

Omdat de hoop hier nooit vermindert. Ik kom hier nu bijna dagelijks. Meestal stel ik me achteraan op. Ik kijk naar de mensen, naar Maria en in mijn eigen hart. Het maakt me altijd zo ongelooflijk blij. Ik woon net ver genoeg van de basiliek om elke dag toch nog een minibedevaart naar de top van de heuvel te kunnen ondernemen. Als ik ooit nog verhuis, zal het zeker niet ver weg zijn.

De basiliek heeft volgens mij een belangrijke rol te spelen in de Kerk van de toekomst als baken van hoop en strijdlust. Precies vanuit een sterk door de traditie bepaalde plek kan de Kerk de nodige vernieuwing vinden. Net zoals ik mijn wortels moest verzorgen om nieuwe kracht te vinden. Omdat het hier ook gaat om de essentie van het geloof: genade, troost, verbondenheid.

Clara Mertens, *De Madonna's van Scherpenheuvel*, Uitgeverij Wave, Scherpenheuvel, 2013, 144 blz., 15 euro.